

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Poenitentia Et Reliqvis Sacramentis

Vindalium, 1646

Sect. III. Quando obliget præceptum contritionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38867

DE POENITENTIA CAP. VII. 133
ualeat; qualis est vnica & simplex detestatio peccatorum omnium, propter Deum summè dilectum. Imò si res attentè inspiciatur, vtilius est & securius actum aliquem detestationis, circa omnia peccata generalim elicere, quam velle tantum de singulis, per singulos actus conteri: in illa enim detestatione generali peccata omnia includuntur; at verò si quæ obliuioni tradita sunt, quod vt plurimum contingit, ea in singularibus aliorum detestationibus non comprehenduntur.

SECTIO III.

*Quando obliget Præceptum
contritionis.*

CONCLUSIO I.

PRæceptum contritionis non obligat; cū primùm homo aduertit se esse in peccato mortali, nec in diebus festis, per se loquendo. Prior pars probatur, quia si eiusmodi obligatio haberet locum, sequeretur hominem toties peccare mortaliter, quoties peccata recolens de iis non doleret, quod incredibile videtur; cum fideles eiusmodi omissionem non soleant confiteri, neque ipsi confessarij

quantumuis pij & docti, moneant in ea
committi peccatum.

Sed possunt hinc nonnulla obiici. Primò
illud Eccli. 5. Non tardes conuerti ad
Dominum, nec differas de die in diem :
subitò enim veniet hora eius. In quibus
verbis videtur contineri præceptum sta-
tim poenitentiam agendi. Respondeo hoc
loco non agi contra eos, qui post pecca-
tum commissum, prima data occasione de
eo non conteruntur, sed contra illos qui
ex proposito, aut culpabili animi tepidi-
tate differunt poenitentiam de mense in
mensem, aut de anno in annum; qui vix
à graui diuinæ bonitatis, & gratiæ con-
temptu excusari possunt, iuxta illud
Pauli ad Romanos 2. An diuitias bonita-
tis eius, & patientiæ, & longanimitatis
contempnitis, &c.

Rursus obijcitur, nos teneri succurrere
proximo, statim atque percipimus eum
in graui aliqua necessitate corporali ver-
sari: vnde sequitur à fortiori, nos teneri
consulere propriæ salutis, & incolumitati
spirituali statim atque ea nobis innotef-
cit. Respondeo. neganda est consequen-
tia; Et ratio discriminis est, quia si semel
amittatur vita corporalis, ea nunquam
recuperari potest; vita autem spiritualis
potest recuperari, quoadiu homo viuat.

DE POENITENTIA. CAP. VII. 135

Quare etsi homo statim teneatur proximo opem ferre, quando videt eum in proximo vitæ discrimine versari; non ideò sequitur eum qui est in peccato mortali, teneri statim contritionis actum elicere; sicut non teneretur statim auxiliari proximo, si remedium sine periculo differri posset.

Præterea obiicitur, qui aliquid alteri debet, tenetur statim restituere, & damnum resarcire. Ergo peccator tenetur statim Deo facere satis, & restituere ei honorem, quem peccando abstulit. Respondeo pariter negando hanc consequentiam: nam per dilationem restitutionis augetur damnum proximo illatum, quare non mirum est si debitor teneatur statim restituere; sicut autem per peccatum nullum Deo damnum infertur, ita per dilationem poenitentiae nullum eiusmodi damnum augetur: quare non opus est, ut statim fiat satisfactio, sed suo tempore.

Posterior pars suadetur: nam si præceptum contritionis diebus festis obligaret, ea obligatio deduceretur, vel ex re iis diebus præcepta, vel ex fine præcepti. Non ex re præcepta; nam duo præcipiuntur diebus festis, nimirum ut Missam cum attentione audiamus, & ab operibus servilibus abstinemus; Possamus autem ritè

ca præcepta exequi sine contritione, ut perspicuum est. Non etiam ex fine præcepti, quia ut aiunt communiter Theologi, finis præcepti non cadit sub præceptum. Quare licet observatio festorum sit eo fine instituta, ut sanctificemus animas nostras Domino; eaque sanctificatio fieri non possit extra sacramentum, nisi per veram contritionem, vel amorem Dei super omnia; non propterea contritio vi illius præcepti est necessaria; quod similiter de amore illo Dei sentiendum est.

Dices, Deum non rectè coli, per actus ipsi minimè gratos, quales illi sunt qui fiunt in peccato mortali; ac proinde opus esse legitimam festorum observantiam, ut peccator se ad contritionem excitet. Respondeo quòd etsi per eiusmodi actus non colatur Deus, quantum quidem necesse est, ut homo gratiam diuinam sibi compareret: colitur tamen per illos, quantum opus est ut peccatum vitetur, & præcepto satisfiat.

CONCLUSIO II. Præceptum contritionis obligat, saltem in articulo mortis. Ratio est, quia præcepta non imponuntur hominibus, nisi pro hac vita. Ergo si quis ante articulum mortis, non impleuit præceptum contritionis, in eo illud exequi debet; alioqui in æternum

damaabitur, cùm in futuro sæculo nullus sit locus poenitentiaë.

Dico, si ante, illud non impleuit: nam si aliàs de peccato verè contritus fuit, non tenetur tunc de illo iterum conteri: non enim datur præceptum de iteranda poenitentia, sed de agenda: quamquam non parum vtile sit eam repetere. Imò si quis per sacramentum cum attritione iustificatus fuit, probabilius mihi est, eum non teneri de nouo ad contritionem eliciendam, quia contritio non præcipitur, nisi existenti in peccato mortali; qui verò quavis ratione iustificatus fuit, iam non est in peccato: quare ille non tenetur conteri. Hinc Luc. 15, dicitur, Iustos non egere poenitentia.

Sed aduersus duplicem hanc limitationem resolutionis nostræ, nonnulla possunt obiici. Aduersus primam dici potest, verum quidem esse, vnico actu contritionis peccata remitti; hoc tamen non ob stare, quominus homo aliquando, & saltem in articulo mortis, teneatur conteri de peccatis remissis: quia cùm satisfactio, per vnica contritionem exhibita, non sit integra, per alium actum perfici debet.

Verùm licet vnica contritio non sit æqualis iniuriæ, est tamen talis, qualem

Deus exigit ab homine, ut ipsi veniam tribuat, ac debitum integrè quoad culpam remittat; quare nulla alia ad hunc effectum est necessaria: aliàs si æqualitas spectetur, sexcentæ non sufficient.

Aduersus secundam limitationem sic argui potest. Ideò impositum est homini præceptum contritionis, ut pro culpa commissa deo satisfaciat quantum potest; at quando iustificatur in sacramento cum sola attritione, non satisfacit quantum potest. Ergo adhuc implendum illi superest præceptum contritionis. Respondeo hominem teneri Deo sufficienter satisfacere pro culpa commissa: at extra sacramentum, vel actum formalem amoris, non satisfacit sufficienter, nisi per actum contritionis; in sacramento verò per solam attritionem sufficienter satisfacit, quia Deus ob merita Christi in sacramento applicata supplet defectum hominis, & ei simpliciter remittit iniuriam; ac si integrè soluisset, Vade attritio cum sacramento æquualet contritioni.